

TIMÓTEO BEAPTUP PAULO EMUDUPMUBARARAKTUP KOAPATUP

¹ Timóteo, ijudup mubarararağ òn ewebeaptum kato muju am ewebeiaptup. Paulo òn. Deus wuy-daxijojo'ukat. Soat em Deus xe acesop wuyetait Jesus Cristo kay wuyetabut puye. Iboap wiwim cĩcã wuyju. Ixe Jesus Cristo emumuju òn. Ixe a'òbi òn jekukum kawẽn idipat muwẽnuwẽn, Deus a'òbi dak. ² Ën okpot co'i jewağuyjojo'i ma wuyetabut Jesus Cristo kay buye.

— Bay, xipan cuy Timóteo ejukuk — i òn e'em Deus pe—wuyebay be. — Etabotaidabotbon cuy eğuy Timóteo kay — i òn e'em Deus pe, Jesus Cristo be dak—wuykukukat pe. — Yağuy mubabibin cuy eğuy — i òn e'em cebe.

³ — Éfeso ka be juy eğuy ibo ka watwat mutaybit am — i juk oce ewebe Macedônia eipi kay oju pin pima.

Gasũ dak obikuy ewebe Éfeso ka be enuy am. Pũğpũğayũ warẽmtağ ibo ka watwat mutaybitbin. Deus ekawẽn ğu ip imutaybitbin—jekawẽn acã.

— Warẽmtağ ğu juy epeğutaybin — i juy ece ixeyũ ağokatkayũ be. — Epeyepere juy warẽmtağ ma imutaybitbinap — i. ⁴ — Epeyekawẽnwẽn ğu juy apẽn wuydobuyũ'ũm'ũm cuk adi o'e'e iam — i juy ece cebe ip. — Epeğuwẽnuwẽn ğu juy wuydobuyũ'ũm'ũm putet — i juy ece cebe ip. — Jawa'òxixiğ acã epesop iboap muwẽnuwẽn pima

— i juy ece cebe ip. — Iboam eyju kawēnwēn pima, warara'acat epeğubikuy ġu Deus ekawēn tağ jeku am — i juy ece.

Wuyetabut pima acã wuyetaybit Deusan.

⁵ — “Wuydobuyũ'ũm'ũm ekawēn ġu juy epeyekawēn—Deus ekawēn acã,” i juy ece cebe ip — i òn e'em ewebe.

Imēn òn eyawēwēm eywebe biğ ma xipan eye-wewekuk am. Apēn cedağ wuyxe iap tağ jekukum pima xipan wuyju jewewekuğ, wuyağuyisu bima dak; icēmān wuyetabut Jesus Cristo kay bima dak.

⁶ Pũğpũğayũ bit cũğ ma jekukuap o'jepere. Cũğat e dağwi oitabidao'iaiyũ buxim ip. Warēmtağ ma ip jemāmāmām o'e. ⁷ Deus ekawēn imutaybitbin'ukayũm pin ip—Moisés pe o'ğuwēn'iat ekawēn imutaybitbin'ukayũm pin. Imēnpit itaybitbüt ã ip ixekawēn. Iboap ekawēn iba'arēm cexe ip. Imēnpuye te'e ma e'em ip:

— Oceju ma juy Deus ekawēn jeymutaybin — i.

⁸ Wuyetaybit Deus ekawēn kawēntip cĩcã iam—Moisés pe o'ğuwēn iap ekawēn—wuyawēwēap ekawēn. Ixe ekawēn tağ jekukum pima xipat cĩcã kuka o'e wuyxe.

⁹ Deus jekawēn o'ğuwēn cũğ ma jekuku'ukayũ awē ãm ġu—warēmtağ jekuku'ukayũ awē ãm acã. Wuyetaybit iboam. Ibũrũ ma juk jekawēn o'ğuwēn: ika'ũmayũ be, iecuğap a'õ kay kũyjobit'ũmayũ be dak, jekay itabut'ũmayũ be dak, ikērēat mujurũğrũğ'ukayũ be dak, jekay'ũmayũ be dak, jebiõğbuk a'õ kay'ũmayũ be dak, cebay o'yaoka'iaiyũ be dak, warara'acat o'yaoka'iaiyũ be dak, ¹⁰ warara'acat tayxi kaykay'ukayũ be dak, warara'acat itop

kaykay'ukayũ be dak, jewekpidaodao'ukayũ be dak, jenuy'ũnakeke'ukayũ be dak, dinheiro bu am warara'acayũ dujupa'um'um'ukayũ be dak, napapa'ukayũ be dak, warara'acat awẽg mukêrêrêrên'ukayũ be dak, jemumutaybitbinap muwarururun'ukayũ be dak. Ibũrũ be ma jekawên o'ğuwên. Ixeyũ awẽ ãm Deus jekawên o'ğuwên.

11 — Wekawên acã juy eğuwênuwên soat kaka watwat pe — i juk o'e owebe Deus. Ibiat ekawên acã òn imuwênuwên. Iboap acã icēmat. Ixe Deus soat podi ma xipat. Ka'ũma ma omuy ixey'iat ya'õbuyxiat, idipat tak.

12 — Ën xipat cĩcã oxe — i juk o'e owebe wuykukukat Jesus Cristo. — Owebeam cuy kapikpiğ eğuy kawên idipat muwên ãm soat ka dağacat pe — i juk o'e owebe.

Ixe soat em wa'õmucanucan owebe kawên idipat muwên ãm soat ka dağacat pe. Imēnpuye soat em òn e'em cebe:

Ën xipan cĩcã okuğ — i.

13 Jesus cuk adi ojomuymuy. Ixe butet cuk osub-utetmukêrêrêrên kuy bima. Warēmtağ ma juk adi Jesus kayayũ ojukukuk. Imēnpit Deus itabotaid-abotbot cĩcã osunuy okay, Jesus kay wetabut ğu oğuy buye. Wetaybit'ũma ojekukuku wetabut'ũm puye. 14 Wuykukukat warara'acayũ bodi ma xipan cuk adi okuk. Ixe juk omutabun jewekay. Ixe juk omutaybin ikukpin warara'acayũ kuk am. Imēn wuyju jekukum Jesus Cristo eju mũğ'i bima.

15 — Jesus Cristo osodot ipi kay ikêrêat murũğrũğ'ukayũ daxijo am — i wuyju e'em.

Icēmān wuyju iboam e'em. Cedaḡ cīcā wuywebe wuyetabut am iboap ekawēn kay. Warara'acat ikērēat mujurūḡrūḡ'ukat podi ma òn ikērēat mujurūḡrūḡ'ukat. ¹⁶ Imēnpit Deus itabotaidabotbot cīcā osunuy okay. Jesus Cristo yukpiceḡēm ḡu o'e okay. Gasū ixē e'em warara'acayū be:

— Eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop — i. — Paulo ma ikērēat mujurūḡrūḡxi osunuy. Òn pit ikērēm ḡu ixē ojukuk—xipan acā ixē ojukuk — i'e'em Deus warara'acayū be.

Itabut je'e ip cekay itabut'ūmayū, xipan okuḡ puye, yukpiceḡēm ḡu o'e okay buye dak. Soat em Deus xe jeedop ip itait.

¹⁷ — Ēn pit soat podi ma xipat — i juy ace ixē Deus pe.

Ibuyxim cuy ixē ajukuk. Kuyje ixē Deus soat kukukat osunuy. Gasū dak e'em ijodiacat kukukat. Guyjom tak soat kukukan jeenuy. Ixē acā je'ū ḡu. Soat em itait jeenuy. Ixē ijo ba'ore wuywebe. Ixē acā Deusat. Ka'ūmḡu wara'at—ixē acā. Imēneju:

— Soat podi ma ěn edip — i juy ace cebe soat em. Imēn cuy ace!

¹⁸ Timóteo, ěn okpot co'i. Imēnpuye jawēwē juy òn. Kuy bima Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū o'e ewebe:

— Deus cuk enaē jekawēn muwēn ām soat ka watwat pe — i.

Gebum cuy eḡuy ixeyū ekawēn kay! Sorarayū icaat kuḡ jaokaap puxim. Imēnpuxim ḡebum cuy eḡuy apēn cuk o'e'e ip ewebe iap kay a'ōbaca'ūmap puxim. ¹⁹ Jesus Cristo kay etabucap ecepere ḡu juy. Apēn cūḡ ma exe iap taḡ cuy ejeku, Timóteo.

Pũğpũğayũ bit apẽn cũğ ma jexe iap tağ ġu ip jekukum. Jesus Cristo kay jetabucap o'jepere ip ixeyũ ağokatkayũ. Itabucap ip oi'ũm apẽn kobexixi epiriğ puje soat i'ũmap puxim. ²⁰ Himeneu ixeyũ'in, Alexandre dak. Imẽnpuye ixeyũ xepxepayũ oğukorẽm.

— Satanás eykukan cuy je'e — i juk oce cebe ip ixeyũ mukũyjo am.

Ixeyũ oğukorẽm itaybit am Deus muymuy'ũm ãm.

2

¹ Koap õn jawẽ Deus eju kawẽn ãm. Acekawẽn cuy Deus eju soat peam ijodiat peam.

— Bay, xipan cuy ixeyũ ejukuk — i dak cuy ace cebe. — Ixeyũ juy esubuywan — i juy ace cebe. Ajoojuy Deus xewi soat peam. Wuyetaybit ixex soat em xipan wuykuğ iam. Imẽnpuye soat em:

— Bay, ãn xipat cĩcã — i juy ace cebe.

² Deus eju juy acekawẽn soat eipi kukukayũ beam, soat ka watwat kukukayũ beam tak. Deus eju juy acekawẽn ixeyũ be xipan wuykuk am, wuywebe kaba'ũm wuydop am tak, wuywebe Deus bikuyap tağ wuyeku am tak, cedağ ma wuyeku am tak. ³ Xipan wuyekukuap xipat Deus xe—wuydaxijojo'ukat xe. Xipan wuyju jekukum pima, Deus mucokcokcoğ acesop. ⁴ Ixe Deus ibikuy soat taxijo am ipiat'ajojoap kay ijuap puxim. Ibikuy ijodiacayũ be itaybit am kawẽn icẽmãn. ⁵⁻⁶ Pũğ ma Deusat omuy. Ixe itakoma jĩjã ikẽrẽat mujurũğrũğap kay. Ijodi bima Jesus Cristo ağokatkan o'e. Jekpiwan ma oe'ũ soat pewi ikẽrẽat uk am. Imẽnepu Jesus Deus etakomaap o'ğũ'ũm. Ixe Jesus jebay o'ğũdin ijodiat kay.

Yawěğ muwěn pin pima, Deus Jesus e'úp awěğ o'yawěğmuwěn ijodiacayũ be. Yawěğtobuxik puje itaybit ip o'e Deus ibikuy soat taxijo am wuydax-ijo am iam. ⁷ Imēneju Deus cuk onaē jekawěn muwēnuwěn'ukan. Ixe juk onaē Judeu'ũmayũ mutaybitbin'ukan. Napa ġu òn e'em. Icēmān òn e'em ewebe.

— “Eyetabun cuy epesop Jesus Cristo kay” i juy ece cebe ip — io'e owebe.

⁸ Jawē òn ġasũ apēn cũğ ma wuyeku am Deus eju kawēnwēnap'a be iam. Soat ka be bima juy acejekawěn Deus eju. Deus ekawěn tağ wuyeku pin pima juy acejekawěn ceweju, warara'acat kay wuyetakoma'ũm pima dak, jewa'òxikxiğ'ũm pima dak.

⁹ Cũğ ma juy jeedop ip aoyũ Deus eju kawēnwēnap'a be. Cũğ ma juy jeedop ip jesay kuğ. Warara'acat pe jejojoan ġu juy ip jeedop. Yağuyusan cuy ip jeedop. Iwarum ġu jadapmuğēğēm cuy jeedop ip warara'acat pe jejojoan. Ouro muğēğēbu kuğ ġu juy jeedop ip, pérola'a muğēğē'a kuğ ġu dak. Ibusopsupatpu kuğ ġu dak jeedop ip, teiboğat kuğ ġu dak jesay kuğ. Warara'acat pe jejojoan ġu juy jeedop ip aoyũ. ¹⁰ Xipacat mujurũğrũğ cuy ip jeedop aoyũ— “Jesus ebekitkit oceju” i'e'e'ukayũ. ¹¹ Deus eju kawēnwēnap'a be jemutaybitbin pima, mũğ cuy jeedop ip aoyũ.

— Kuy wetaybit soan iboam — i'ũmğũ juy je'e ip jewebe ma.

¹² Obu'u ayacat pe ağokatkat mutaybit am. Cũğ ġu ayacat pe warara'acat kukan—ağokatkat pe acã. Mũğ cuy jeedop ip aoyũ. ¹³ Koap Adão

o'ğugẽ Deus—ağokatkat o'ğugẽ. Kanomũm Eva o'ğugẽ—ayacat o'ğugẽ. ¹⁴ Adão ġu o'ğuguykuku Satanás—Eva acã. Eva koap Deus ekawẽn mubuyxi'ũm'ũm o'e. ¹⁵ Imêneju aoyũ je'itpi'ajojom o'e. Iměnpit Jesus kay ip itabut pima Deus ixeyũ idaxijo, xipan warara'acat kuğ pima dak, warara'acat pe jejojoan'ũm jekukum pima dak, ikěreāt mujurũğrũğ'ũm pima dak.

3

¹Timóteo, ġasũ òn jawě itabucayũ kukukayũ naě ãm.

— Ağokatkat itabucayũ kukukat ojuy bima, xipacan e ojuy — i wuyju e'em.

Iboap e'eap icēmãn. ² Iměn cuy ip jeku Jesus kay itabucayũ kukukayũ. Cũğ ma juy jeku ip. Pũğ ma dak cuy jetayxim jukuk ip. Yağuyusan tak cuy jeedop ip. Jewawě juy ip ikěreāt kukap puxim. Warěmtağ ġu ma dak cuy jeku ip. Powatwat tujuòmòm'uğ tak cuy jeku ip jeduk'a be. Deus ekawẽn warara'acat mutaybitbin'uğ tak cuy jeedop ip. ³ Ika'om ġu dak cuy jeedop ip. Warara'acat aokakam ġu dak cuy jeedop ip. Ya'õtareğ ġu dak cuy jeedop ip. Itabotaidabotbon tak cuy jeedop ip warara'acat kay. Itabikukum ġu dak cuy jeedop ip warara'acat edinheiro kay. ⁴ Jeduk'a beayũ kuğ tak cuy jeedop ip xipan. Jebekitkiyũ mukũyjobitbin tak cuy jeedop ip. Jebekitkiyũ be jemubuyxinam tak cuy jeedop ip. ⁵ Itaybit'ũm xipan jeduk'a beacat kuğ iam pima, kuka Deus kay itabucayũ ikuk pa'ore o'e cebe ip. ⁶ Jesus kay itabun'isuat ġu juy epejomuy warara'acayũ kukukan—itabucayũ kukukan. Itabun'isuat muy buje:

— Warara'acat podi ma wa'õbuyxi — i kuka o'e te'e ma.

Kuyje Satanás:

— Warara'acat podi ma wa'õbuyxi — io'e te'e ma—ibiõgbuk kērēayũ kukukat.

Tũybe Deus podi ma wa'õbuyxi iãn kuka o'e. Imēnpuye dak Deus ipiat o'supi'ajoat cebe—Satanás pe kuyje. Imēnpuxim itabun'isuat jewexe ya'õbuyxi bima, Deus ipiat kuka o'supi'ajoat cebe. ⁷ Itabut'ũmayũ emumubuyxin cuy epejomuy itabucayũ kukukan ikukukat pe jemuğuycũğap puxim. Ixeyũ xe ya'õbuyxi'ũm pima, kuka o'jewemuğuycũğ ikukukat ip.

— Warēmtağ ma cuk ip emuy itabucayũ kukukan — i kuka o'e ip cebe.

Satanás enobano'abibubu be kuka o'at. Satanás kuka o'ğuguykuku ikērēat mujurũğ ãm.

⁸ Gasũ õn jawē itabucayũ buywatwat'ukayũ naē ãm. Imēn cuy jeku ip ibuywatwat'ukayũ. Ya'õbuyxim cuy jeedop ip. Wara'at tağtağtağ ğu dak cuy jekawēn ip—pũğ tağ ma. Kawēdi kōnkōnxi ğu dak cuy jeedop ip. Itabikukum ğu dak cuy jeedop ip soat kay jebubun. ⁹ Kawēn icēmãn osodop ip itaybit ğu kuyje—pũğpũğ ã. Gasũ bit ade itaybicayũ o'e. Itabut cĩcã jeedop ip kawēn icēmat kay. Apēn cedağ ma jexe ip iap tağ tak cuy jeku ip. ¹⁰ Koam puk itabucayũ buywatwat'ukat ojuyat cuy esubuyxijo. Epeye'awero juy teku xe'e xipat kuka o'e iam. Ibuyxijoap tomukadi soat xe xipat pima juy epejomuy ibuywatwat'ukan. ¹¹ Ixeyũ tayxi dak cuy xipat ipjeedop. Cekawēnxim ğu juy jeedop ip. Warara'acat muymuy ğu dak cuy jeku ip. Yağuyusan tak cuy ip jeedop. Soat

em ip jeedop icēmat e'em. Imēn cuy jeedop ip itayxiyũ. ¹² Itabucayũ buywatwat'ukayũ jetayxim pũğ ma ip jukuk. Jekpotpoyũ mukũyjobitbin tak cuy jeedop ip, jedaxiyũ dak, jeduk'a beayũ dak soat. ¹³ Xipan itabucayũ buywatwan pima, soat ip ibuyxim jukuk. Ya'õcam ip jetabucap ġuwēn warara'acat pe.

— Jesus Cristo kay wuyetabut pima, mũğ'i aceku ceweju — i je'e ip soat pe.

¹⁴ Timóteo, ijudup mubararağ õn eywebeaptum. Gaxĩn ma'ğũ õn cu ojuy ejom. ¹⁵ Ojuapibun pima bit, etaybit ece cũğ ma jeku am warara'acayũ eju—Deus ebekitkit eju iam ijudup cocom pima. Wuyju Deus kay itabucayũ—soat em itaicat kay itabucayũ. Wuyetaybit kawēn icēmān.

— Uk'a muycemucemap'ip puxim wuyju — i'e'em itabut'ũmayũ cũğ ma wuyekukuap cocom pima, kawēn icēmat tağ wuyju jekukum puye.

¹⁶ Iba'arēm itabut'ũmayũ xe apēn wuyetabut Deus kay iap, itaybit'ũm ip puye. Gasũ bit iba'arēm ġũ o'e cebe ip, Jesus Cristo ixeyũ mukũyjojom puye.

Ixe Jesus Cristo ijodian o'jebapuk. Deus biõğbuk cuk adi o'e ixē be: “Ēn cũğ cĩcā oxē,” i. Ixe o'jojojo Deus ekawēn tojotjot'ukayũ. Itabucayũ ixē o'ğuwēnuwēn ijodi. Ade ijodiat itabut o'e ixē kay. Deus waram ixē o'ğuyū kabi kay.

4

¹ Gasũ õn jawē ibiõğbuk kērēat a'õ kay kũyjobicayũ be eymuğuykukuap puxim. Amap kabia be Jesus kay jetabucap jepere ip pũğpũğpũğ. Ibiõğbuk kērēat ekawēn kay ma itabut jeedop ip—wuymuğuykukuku'ukayũ a'õ kay dak. ² Soat

em napa ma e'em ip. Wuymuḡuykukukuxi ip. Itaybit ḡu ip ajo xipat iam ajo xipat ḡu iam tak. Cewawē ba'ore ip. Ipikat puxim ip xidiḡ mupikupikap puxim.

³ — Cũḡ ḡu wuywebe jewebumũn ãm — i'e'em ip wuywebe napa ma. — Ibiat i'opi wuywebe — i dak e'em ip napa ma.

Deus pit soat xat o'ḡubapuk itabucayũ xan—kawēn icēmãn itaybicayũ xan. ⁴ Soat Deus emumuḡē xipat.

Imēnpuye ka'ũmḡu i'opiat wuywebe.

Imēnpuye jekõn pima:

— Bay, xipat cĩcã ěn, soat em ěn ocexan iũmũm ocewebe — i wuyju e'em Deus pe.

⁵ — Soat wemumuḡē xipat ipi watwat xan — i juk o'e Deus.

Jekõn pima wuyju dak kawēnwēn Deus eju.

— ěn xipat cĩcã — i'e'em wuyju cebe.

Imēneju ka'ũmḡu i'opiat wuywebe.

⁶ Timóteo, owebe awēap cuy eḡuwēn wuykitpitpiyũ be itabucayũ be. Iboam ixeyũ mukũyjom pima, xipacan ecesũy Jesus Cristo be kapikpik'ukan. Kuy bima etabun cuy eḡuy Jesus Cristo kay iap ekawēn icēmãn. Kũyjobin cuy eḡuy iboap ekawēn kay bekicat jetitinap puxim. Iboap ekawēn taḡ cuk adi ejekuku.

— Gasũ dak imēn cuy ejeku — i õn e'em ewebe.

⁷ Itabut'ũmayũ dobyũ'ũm'ũm ekawēn kay ḡu juy eḡuy. Te'e ma kuka eḡuy ixeyũ ekawēn kay etabut. Ixeyũ'ũm'ũm ekawēn kay bima, wuybu'u kuka ace wuyetabut am Jesus kay. ěn pit soat em kũyjobin cuy eḡuy Deus biõḡbuk a'õ kay biḡ ma etabut

cĩcã am Cristo kay. ⁸ Xipat wuywebe wuyjebit mubacacan am. Ibodi ma bit xipat wuywebe soat em kũyjobit am Deus biõgbuk a'õ kay. Ixe a'õ dağ jekukum pima, wuyaguy'isum kuka ajeku ijodi bima. Wuye'ũ buje dak soat em Deus xe acesop waram wuyetait puje. ⁹ Icẽmãn õn emutaybitbin iboam. Wuyetabun cuy ajop iboap ekawẽn kay. ¹⁰ Wuyetabut cĩcã Deus kay—soat em itaicat kay. Imẽnpuye wuyju kapikpiğ cĩcã warara'acat mutabut am cekay. Ixe soat taxijo ojuy. Ixe soat jekay itabucayũ daxijojom.

¹¹ Timóteo, wawẽwẽap cuy eguwẽn wuykitpit-piyũ be.

— Paulo ekawẽn tağ cuy epekuku — i juy ece cebe ip.

¹² — Aypa ġu buk ěn. Ocetabut ġu ekawẽn kay — i'ũmġu juy je'e ewebe warara'acayũ.

Cũğ cĩcã juy ejeku. Ekawẽntim cuy eġuy. Xipan tak cuy itabucayũ ejukuk, itabut'ũmayũ dak. Etabun cĩcã dak cuy eġuy Deus kay. Aġuy'isum tak cuy eġuy. Cũğ ma juy ejeku warara'acayũ be ekuap co'i jeku am. ¹³ Wajẽmap wiwim pima Deus ekawẽntup cocom cuy eġuy je'awerorom'ukayũ be ya'ĩjo am. Deus ekawẽn muwẽnuwẽn cuy eġuy cebe ip. Ixeyũ mutaybitbin cuy eġuy Cristo ekawẽn.

¹⁴ Deus cuk ja'õbacaap o'ğũm ewebe kapik am cebeam. Ixe juk ja'õbacaap o'ğũm ewebe jekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ eweju kawẽn puje—itabucayũ kukukayũ eweju kawẽn puje. O'jewebumõğ ip abi jeje Deus ekapikap pe emuy âm. Imẽn cuk o'e ip Deus biõgbuk a'õbi. Ixe a'õbacaap tağ cuy epeku.

¹⁵ Gebum cuy eġuy owebe awẽwẽap kay. Iboap tağ cuy ejeku. Imẽn eku buje, “Big ma Jesus Cristo

ekawēn tağ ěn jekukum” i je'e ip ewebe ejojoayũ.
¹⁶ Eday'em'um cuy eğuy warēmtağ ekuap puxim,
 warēmtağ ma warara'acat mutaybinap puxim tak.
 Cũğ ma eku buje, ağuy'isum ejeku ijodi. Deus xe
 eğuy e'ũ buje dak. Ekawēn cocoayũ dak ixex
 jeedop ip soat em.

5

¹ Ikērēat mujurũğ puje, aypaat eğukorēm ğu
 juy. Eyawē acã juy. Ixex juy eyawē ebure
 awēap puxim. Aypapat eyawē juy ekitpit awēap
 puxim. ² Yabubut cuy eyawē eixit awēap puxim.
 Warara'acayũ aoyũ dak cuy eyawē eixit awēap
 puxim. Aoyũ eju kawēnwēn pima jaejubuku ocep
 iap kay juy ğebum ğu eğuy.

³ Gasũ õn jemukũjo apēn itop'e'ũ'ibiyũ buy-
 wan—ibadip'ũmayũ iam. ⁴ Itop'e'ũ'ibit i'it'et pima,
 i'iyũ juy xipan jexi jukuk. Yuktaxitxet pima,
 yuktaxit cuy xipan jeawa jukuk. Deus xe cũğ
 ma warara'acayũ be ğu ixeyũ xi kuk am, ixeyũ
 eawa kuk am tak—ibadipyũ be acã. Ixeyũ itay-
 bit cuy cũğ ma Deus xe wuybadip kuk am iam
 kuy bima xipan ip jekukap teim. Irem ğu juy
 jexi jukuk ip. Ixeyũ juy ixat je'ğũmğũm cebe
 ip, cesay dak. Imēn xipat Deus xe. ⁵ Pũğpũğ
 itop'e'ũ'ibiyũ tadaybot ma. I'it'et ğu ip. Yukt-
 axitxet ğu dak. Ixeyũ itabut warara'acat kay
 ğu—Deus kay acã. Kabiam, ixima dağ tak
 ka'ũmat ojuyjuy ip Deus xewi acã—warara'acat
 xewi ğu—ixeyũ itop'e'ũ'ibiyũ. Deus eju kawēnwēn
 ip warara'acat peam, warara'acat kay ğebum
 puye. Ixeyũ be acã itabucayũ juy ixat je'ğũm,
 cesay dak, ibadipyũ'ũm puye. ⁶ Warara'acayũ

bit imēn ġu jekukum itop'e'ũ'ibiyũ. Jewemukok-coçoġ ã jekukum ip. Itabēġ ip. Inaka Deus xe ce'uat co'i ip warēmtaġ ma jekukum puye. Ixeyũ juy esubuywan ġu. ⁷ Owebe awēwēap cuy eġuwēn wuykitpitpiyũ be warara'acayũ be ixeyũ ekukuap muymuyap puxim. ⁸ Xipan wuybadip kuġ'ũm pima, wuyetabucap epereap co'i aceku. Itabut'ũmat ekukuap podi ma ikērēm aceku.

⁹ Soat ġu juy esubutetmōġ ip itop'e'ũ'ibiyũ butet itabucayũ e'aweroroap'a beatup pe. Itop'e'ũ'ibit yabut pima—60 koato kuġ pima; ceweitopta ebikamat itom pima dak; ¹⁰ warara'acayũ “Teku xipacan e'em soat em” i'e'em pima dak; xipan je'iyũ o'ġuaypan pima dak; jeduk'a be powatwat tujuōmōm pima dak, soat em Deus ebekitkiyũ buywatwan pima dak; iba'oreat kukayũ buywatwan pima dak; warara'acat pe idipat mujurũġrũġ pima dak—ixeyũ butet acã esubutetmubararak taperadup pe—teyũku kapikpiġ Deus peam iaptup pe.

¹¹ Yaypan'isuat putet pit esubutetmōġ ġu juy iġodup pe—itop'e'ũ'ibit putetup pe. Waram jew-ebumũn pin je'e ip. Ibu'u je'e ip kapik am Cristo beam. ¹² Koap pima:

— Waram pit ocewebumũn ġu. Cristo beam acã kapiġ òn — i juk o'e ip. Ibu'u ip pima bit:

— Te'e ma “Cristo beam acã kapiġ òn,” i juk ece — i je'e warara'acayũ cebe ip.

¹³ Ixeyũ itop'e'ũ'ibiyũ te'e ma ip kabiabun kapkam uk'a kapkam. Ibukapik'ũmayũ ip. Cekawēnxi ip. Kawēn mukērērēn tak ip. Imuwēnpiat muwēnuwēn ip. ¹⁴ Imēneju:

— Waram jewebumñn cuy ip itop'e'ũ'ibiyũ yaypan'isuayũ — i ñn e'em. — Waram jewe'ita juy ip — i ñn e'em. — Xipan cuy ip jeedop je'iyũ kuğ — i ñn e'em.

Waram ip jewebumñn puje, wuymuy ba'ore je'e wuykay'ũmayũ be. ¹⁵ Pũğpũğ itop'e'ũ'ibiyũ'in o'jẽm Deus e dağwi. Satanás a'õ kay kũyjobit am ip o'jẽm. ¹⁶ Itabucat padip itop e'ũ buje, ibadipyũ juy ixesubuywan.

— Ocebadip cuy epesubuywan — i'ũmğu juy je'e warara'acayũ be, itabucayũ be.

Ibadip'ũmayũ buywatwan pit ip jeedop itabucayũ.

¹⁷ Xipan cuy itabucayũ kukukayũ ajukuk. Eykukayũ xipan itabucayũ kuğ pima, xepxem cuy cekapikapteiepeteida cebe ip. Kapikpiğ cĩcã bima, xepxem cuy cekapikapteiepeteida cebe ip Jesus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ be—Deus ekawẽn eymutaybitbin'ukayũ be dak. ¹⁸ Imẽn e'em Deus ekawẽn tup—Moisés emudupmubararaktup: Imukapikpiğ pima, eõhõbi epesubimukirik ğu juy jexat'oap puxim—ãğ jekõn, i. Imẽn e'em Lucas emudupmubararaktup: Cekapikapteijuy epeğũm kapikpik'ukat pe, i. Imẽnēju cekapikapteijuy epeteida itabucayũ kukukayũ be. ¹⁹ Pũğ pe itabucayũ kukukat muymuy buje, eyetabun ğu juy epesop ixekawẽn kay. Xepxepayũ bit, ebapũğayũ dak pũğ tağ ma ixemuymuy buje, eyetabun cuy epesop ixeyũ ekawẽn kay. Wara'at tağtağtağ pima bit, eyetabun ğu juy epesop ixeyũ ekawẽn kay. ²⁰ Itabucayũ kukukat ikẽrẽat mujurũğrũğap epere am ibu'u bima juy epeğukorẽm soat etabutpe. Epeğukorẽm cuy

warara'acat pe iparara am ikērēat mujurūḡap puxim.

²¹ Timóteo, owebe awēwēap taḡ cuy ejeku. Pūḡ taḡ ma juy ejukuk soat itabucayū. Ebu'um ḡu juy eḡuy imukorēm ām ip ebureyū ma'ḡu ip. Iboap muwēnuwēn ōn ewebe Deus a'ōpiju, Jesus Cristo a'ōpiju dak, Deus ekawēn tojtjtot'ukayū a'ōpiju dak—ikērēat kuḡ'ūmayū a'ōpiju. ²² Dao ḡu juy ecewebumōḡ aḡokatkat abi jeje imuy ām itabucayū kukukan. Warara'acayū ikērēat mujurūḡrūḡ pima, eju ḡu juy ceweju ip. Aḡuy'isum cuy eḡuy. Ikērēat cuy eḡuḡē ḡu—pūḡ em tak ka'ūma.

²³ Idibi at ḡu juy etikōnkōn. Uva'abidi dak etikōnkōn, edada muxere am.

²⁴ Pūḡpūḡayū soat etabutpe ikērēat mujurūḡrūḡ. Soat itaybit ikērēat mujurūḡrūḡ ip iam. Itaybit ip ḡaxīn ma Deus ipiat supi'ajoat cebe ip iam. Warara'acayū bit iba'arēm ma ikērēat mujurūḡrūḡ. Guyjom pit soat itaybit je'e ikērēat o'ḡujurūḡrūḡ ip iam. ²⁵ Imēnpuxim pūḡpūḡayū ma soat etabutpe ma xipacat mujurūḡrūḡ. Soat itaybit xipacat mujurūḡrūḡ ip iam. Warara'acayū bit iba'arēm ma xipacat mujurūḡrūḡ. Gasū ka'ūma ma itaybit apēn ixeyū e'em iam. Guyjom pit itaybit je'e ip.

6

¹ Tei'ūm kapikpik'ukayū be ecekawēn cuy—Jesus kay itabucayū be.

— Ibuyxim cuy eyekariwa epejukuk — i juy ece cebe ip. — Ibuyxim ip ikuḡ pima kuka Deus o'jomuymuy ḡu ip itabut'ūmayū — i juy ece cebe

ip. — “Pauloyũ warẽmtağ ma itabucayũ mutaybitbin,” i'ũmğu kuka dak o'e ip — i juy ece cebe ip.

² Pũğpũğ ixeyũ'in kapikpiğ itabucayũ beam, jek-itpitpiyũ beam.

— “Kũyjobin ğu oce wekariwa a'õ kay, ixeye dak itabut Jesus kay buye,” i'ũmğu juy epe'e — i juy ece cebe ip. — Xipan cĩcã juy epeyekapik cebeam ixeyũ dak itabut puye, Jesus xe ikukpin ip puye dak — i juy ece cebe ip.

Timóteo, iboam cuy itabucayũ eğutaybin

— Xipan cuy epeku — i juy ece cebe ip—tei'ũm kapikpik'ukayũ be.

³ Wuykukukat ekawẽn icēmãn—Jesus Cristo ekawẽn. Ixe ekawẽn tağ jekuku'ukat Deus bikuyap tağ tak jekukum. Ade'ũmayũ bit cekawẽn kay ğu. Cekawẽn ğu imutaybitbin ip. Warẽmtağ ma imutaybitbin ip.

⁴ — Warara'acat podi ma ocetaybit — i'e'em ip te'e ma.

Imēnpit itaybit ğu ma ip. Soat em jewa'õxikxiğ ip. Jawa'õdawutwutxi ip. Itabikuku e'em ip jewewekay, imēn jekukum puye. Wara'at tağtağtağ ma ip kawēnwēn. Itabutkarey ip jewewekay.

⁵ Soat em ip jewa'õxikxiğ jeweweju. Yağuyba'arēm ip o'e. Oibu'un ip kawēn icēmat kay. Tũybe Deus kay wuyetabut pima acejekariwan iãn e'em ip. ⁶ Deus kay itabucat ibubut adeat puxim e'em icokcok, Deus kay wuyetabucap wuybubut kuğ

iap podi ma xipat puye. ⁷ Ajo-kuğ wuybui be wuykap'isum? Ka'ũma kuğ! Imēnpuxim ajo'in acetujowat ijodiwi wuye'ũ buje? Ka'ũma ma!

⁸ Wara'at kuğ'ũm pima, wuycokcoğ mabuk acesop wuydotite bima, wuyxaxet pima dak. ⁹ Ibubut ade

pinayũ ikērēat mujurũgrũğ dinheiro buap ojuy. Warēmtağ e'em ip itabikuku soat kay jebubun puye. Xipat ġu ip soat xe ijodiat xe. Soat em ipiat supi'ajojo ip. Deus wi wũy ma jeedop ip. ¹⁰ Ikērēat mujurũgrũğ ip soan dinheiro kay itabikukuap to-muju. Pũğpũğayũ oibu'un ip Jesus kay. Jetabucap o'jepere ip dinheiro kay jĩjã buye. Ade o'jat ip dinheiro. Inaka iğuycũğ cĩcã ip jekukum jetabucap o'jepere buye.

¹¹ Ĕn pit, Timóteo, Deus a'õbuywatwat'ukat ĩn. Imēnpuye ikērēat pewi juy ecenapõn. Cũğ ma juy ejeku. Ikukpin cĩcã juy Deus ejukuk. Etabun cĩcã juy eğuy cekay. Ikukpin cuy warara'acat tak ejukuk. Etaxim cuy ipiat esupi'ajo. Yoboğan pin ġu juy eğuy. ¹² Jedaudau'ukat soan jewũncaan jedaudam koap jedauap epere am jabeatup pu ojuy adeayũ etabutpe. Ixe buxim ĩn tak soan a'õbacaan cuy etabut eğuy Jesus kay. Ebu'u'ũm pima, soat em Deus xe eğuy e'ũ buje. Adeayũ etabutpe:

— Wetabun oğuy Jesus kay ġebuje bit — i juk ece kuy bima.

Imēn i'e buje, Deus cuk enaẽ soat em enuy am jexe. ¹³⁻¹⁴ Jesus ekawēn tağ cuy ejeku ewebe ikērēat muğēap puxim; Jesus pe “Ikērēat kuğ ĩn” i'eap puxim ewebe. Wara'at tağ ġu juy ejeku—Jesus ekawēn tağ acã—soat ekawēnwēnap tağ acã. Ixe ekawēn tağ cuy ejeku wuykukukat ajēmap wi-wim pima—Jesus Cristo ajēmap wiwim pima. Iboam õn awēwēm Deus etabutpe, Jesus Cristo etabutpe dak. Ixe Deus soat mutaicin. Ixe Jesus Cristo iparara'ũma kawēn icēmat o'ğuwēn iecuğap

pe—Pôncio Pilatos pe. ¹⁵ Imudot pin pima, Deus waram ixe Jesus Cristo ġudot wuykay. Ixe Deus xipat cĩcã. Wara'at ġu omuy ijodiat kukukat—Deus acã. Ixe ijodiat kukukayũ kukukat. Ixe ijodiat ekariwawayũ ekariwa. ¹⁶ Soat pit ace'ũ. Ixe bit je'ũ ġu. Ka'ũmġu xipat'ũmat cebe. Daxadiea beat co'i. Wuyajẽm pa'ore cetẽġ. Abu ixe o'jojojo? Ka'ũma ma. Iba'ore wuywebe ijo am.

— Kũyjobin ocesop a'õ kay acã — i juy ace cebe.
— Soat podi ma ãn a'õbaca — i juy ace cebe.
Imẽn cuy ace.

¹⁷ Timóteo, ibubut adeayũ juy eyawẽwẽ.

— Eya'õbuyxian pin ġu juy epesop — i juy ece cebe ip. — Dao ma kuka eybubut oi'ũm — i juy ece cebe ip. — Imẽnpuye eyetabun ġu juy epesop eybubut kay—Deus kay acã eyetabun — i juy ece cebe ip. — Deus ade iũmũm wuywebe wuymucokcok am — i juy ece cebe ip. — Soat wuyemumukaypinput ũmũm wuywebe — i juy ece cebe ip. ¹⁸— Xipan cuy warara'acat epejukuk — i juy ece cebe ip. — Xipacat cuy epeġujurũġrũġ — i juy ece cebe ip. — Eydacum ġu juy epesop warara'acat pe — i juy ece cebe ip. — Ibubut'ũmat pe juy eybubut'in epeġũm — i juy ece cebe ip. ¹⁹— Eybubut'in iũmũm pima ade epejukuk eybubun kabi be — i juy ece cebe ip. — I'ũm ġu eybubut — i juy ece cebe ip. — Icẽmãn Deus xe epesop eyetait — i juy ece cebe ip.

²⁰ Timóteo, apẽn Deus o'e ewebe iap taġ cuy ejeku. Ade'ũmayũ warẽmtaġ ma kawẽnwẽn ip. Jewa'õxixi'g ip. Deus muymuy ip. Cekawẽnxiayũ ip.

— Warara'acat podi ma ocetaybit — i'e'em ip napa ma.

Ecekawēn ġu juy ceweju ip.

²¹ — Warara'acat podi ma ocetaybit — i'e'em ip napa ma.

Jetabucap ip o'jepere e bewi oitabidao'ibit puxim.

— Bay, xipan cuy Timóteo ejukuk — i ñn e'em Deus pe. — Xipan cuy soat Jesus kay itabucayũ ejukuk — i ñn e'em cebe.

Ibũrũ ma.

**Deus ekawẽntup Kawẽn iisuat ekawẽn
New Testament in Mundurukú (BR:myu:Mundurukú)**

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mundurukú

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mundurukú [myu], Brazil

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mundurukú

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

82289dff-6b79-5335-974c-563b93a888ae